

Velja po pošti: ==

celo leto naprej . K 28.-
 pol leta " " 13.-
 četrt leta " " 6-50
 en mesec " " 2-20
 Nemčijo celoletno " 29.-
 ostalo inozemstvo " 35.-

V Ljubljani na dom:

celo leto naprej . K 24.-
 pol leta " " 12.-
 četrt leta " " 6.-
 en mesec " " 2.-
 upravi prejemam mesečno K 1-50

SLOVENE

Inserati: ==

Enostopna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostopna pettivrsta (72 mm)
 30 vinarjev.

Izhaja: ==

vsak dan, izveniš nedelje in
 praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
 Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
 bran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

S priložo »Naša Gospodinja«.

Današnja številka obsega 4 strani.

Državni zbor.

D u n a j, 26. prosinca.

Politika prostih rok.

Parlamentarne razmere se za novo leto ne razvijajo ugodno. Vlada je v neprijetnem položaju, da mora od parlamenta zahtevati izredno visoke izdatke za armado in mornarico ter druge potrebščine. Vlada pa ima nasproti strankam le prazne roke. Sklicuje se le na državne potrebščine. Poslanci pa porajajo v prvi vrsti zastopati ljudske koristi in le tedaj dovoliti izredna brenjena za državo, ako so vsaj posredno korist tudi prebivalstvu.

Vprašanje pa je, ako je mogoče do politični kar nad 300 milijonov izrednih stroškov za armado in mornarico, do česar ni rešeno drugo vprašanje, kako naj finančna uprava pokrije te izredne potrebe brez novih dolgov. Da reši to vprašanje, mora parlament reje rešiti finančno reformo. To pa je ključeno, dokler vlada sama nima novega finančnega načrta. Reforme v armadi in mornarici so potrebne, še nujnejše in starejše so razne ljudske potrebe. Tako so nujno potrebne razne lokalne železnice. Vlada pa ne predloži ekonomskega načrta, češ, da nima posebnih sredstev, dokler ni rešena davčna reforma. V tem kolobarju se ne prizori na politični borzi. Vsled tega raste nezadovoljnost na vseh koncih in krajih. Celo priznani elitni korake vlade, poljski klub, je včeraj po svojem načelniku izjavil v proračunski razpravi, da bode nasproti vladi zaslebovali taktiko proste roke. Isto stališče je zavzela tudi nemško-narodna zveza, tudi v krščansko-socialnem taboru se ne kujejo posamezni oddelki, ker se ne pajo med svoje volivce s praznimi obljubami. Prazne roke pa so večkrat roste pesti. Tako razpoloženje strank je gotovo ne pospešuje rednega dela.

Vseučiliški klub.

Danes popoldne je načelnik jugoslovanskega vseučiliškega kluba, posl. Povše poročal v klubu o današnjem razgovoru z naučnim ministrom grofom Stürgkhom o vseučiliškem vprašanju. Poleg načelnika sta se udeležila razgovora z ministrom dr. Dulibič in dr. Ploj. Po daljši razpravi je klub sklenil soglasno, da vzdržuje že znane zahteve v vseučiliškem vprašanju.

LISTEK.

L. Coloma:

Juan Miseria.

ovest. — Iz Španskega prevel E. T. (Dalje.)

XIII.

Cez par dni je našla Benitezova de- tisti listek pod klopio v predsobi, ki je pometala. Ne da se popisati, kako je strmel zdravnik, ko je bral to čudno listino; zato jo raje celo navelično.

Na vrhu je stal napis: Federacija katoličanska. — Odbor za socialno likvidacijo. — Od temi besedami pa je napisal Lopezinec: Z današnjim dnem je knjižena v zapisnik tega odbora na imen državljanke Mihele Gomez, po do- znače Salamanke, hiša št. 11 v , ki si jo lasti g. Ivan Benitez, zdravnik, in pa vinograd, ki je zasajen na tej hiši.

Ta listek prejme državljanka Mihele Gomez kot izkazilo, da zahteva to poje na dan socialne likvidacije pred

*) Socialna likvidacija = splošni račun; bogatim bi se lastnina vzela in razdelila med revne.

Čegava je Bosna?

Ze nad trideset let naša monarhija upravlja Bosno in Hercegovino, z najvišjim odlokom z dne 5. oktobra 1908. je vladar proglasil pravice svoje suverenitete tudi nad Bosno in Hercegovino, ki sta mejtem dobili tudi svojo ustavo. Ni pa še rešeno vprašanje, čegavi sta. Mažari so prebrskali vso svojo uporniško in betjarsko zgodovino, da bi dokazali svoje pravice do teh slovenskih pokrajin in še preko Dalma- cije prodrli do morja. Vprašanje, čegava je Bosna, je postalo pereče že z ozirom na to, ali in kako naj se zagotovi Bosni in Hercegovini zastopstvo v delegacijah.

Avstrijska zbornica je kmalu po aneksiji izvolila bosanski odsek, ki naj bi se bavil s tem vprašanjem. Mažarom pa se je mudilo in s pomočjo barona Buriana in židovskih kapitalistov so hitro ustanovili banko, da bi bosanskim kmetom in begom pograbilo zemljo in naselili ondci cigane in druge enake pritepenice. Ta mažarska silovita grabežljivost je v avstrijski zbornici vzbudila velik vihar, ki bi bil v vsaki drugi ustavni državi strmoglavil vlado. Dr. Šusteršič je s svojim nujnim predlogom Mažarom prekrizal račune, ker baron Bienerth je bil prisiljen, da preklicuje svoj »placet« privilegej mažarsko-židovske oderuške banke. Ta afera in stalna vladna ter parlamentarna kriza so zavlekli sploh redno parlamentarno delo in tudi razprave bosanskega odseka do tekočega tedna.

Včeraj je odsek pod predstvom dr. Šusteršiča zopet nadaljeval razpravo, ki se je sukala o pragmatični sankciji. Dr. Redlich je obširno utemeljeval svoje pomisleke proti načrtu zakona glede suverenitete in proti dotični izjavi ministrskega predsednika. Avstrijska vlada meni, da sta dve različni pragmatični sankciji, avstrijska in ogrska in da ravno ogrska daje Ogrcem posebne pravice do Bosne in Hercegovine. To mnenje pa je napadeno. Istina je namreč, da sta ogrska in avstrijska pragmatična sankcija sprejeli kot neizpremenljiv državni zakon določbe habsburškega hišnega zakona, ki jih je izdal cesar Karol VI. 19. aprila 1713. Prestolonasledni red na Ogrskem je isti, kakor v Avstriji, četudi ogrski zakon iz leta 1723. prizna le trem družinam habsburškega rodu pravico do prestola. Ta ne- bistvena razlika pa v tem slučaju ni merodajna. Naravnost nezmisljivo je trditi, da more avstrijski cesar proglasiti drugačen prestolonasledni zakon

za Bosno in Hercegovino, kot kralj ogrski. Ker pa si Ogrji prisvajajo posebne pravice do Bosne in Hercegovine, zato je tudi razlika v obeh načrtih zakona glede suverenitete. Ker pa je tudi avstrijska vlada na tem stališču, zato mora avstrijski parlament proti temu odločno ugovarjati proti takim neopravičnim zahtevam ogrske državne polovice. Dr. Redlich predlaga naslednjo resolucijo:

»Zbornica z vso odločnostjo ugovarja proti načrtu ogrskega zakona, ki vsebuje posebne pravne pravice ogrskega kraljestva do Bosne in Hercegovine, ker so pred stoletji nekateri ogrski kralji imeli nekako nadvlado v nekaterih bosanskih pokrajinah. Po členu 25. herolinskega dogovora pa imata obe državni polovici enake pravice do zasadenih dežel; isto načelo skupnosti izražajo zakon z dne 22. svedana 1880. glede bosanske uprave, najvišje pismo vladarjevo Aehrenthalu z dne 5. oktobra 1908., kakor tudi državna pogodba s Turčijo z dne 26. svedana 1909.«

Govornik se sproži misel, ali bi ne kazalo ta ugovor primerno izraziti v posebni adresi na vladarja. Predlaga še resolucijo, naj vlada izda besedilo pragmatične sankcije z vsemi dotičnimi akti in listinami.

Češki poslanec dr. Čelakovski v bistvu popolnoma soglašal s predgovornikom in naglašal, da resolucija sama ne zadošča, marveč je treba izpremeniti § 1. predloženega načrta v zmislu oktoberskega diploma, kar zagovarjata tudi poljska poslanca dr. Starzynski in dr. Buzek, kateri naznani še nadaljne izpreminjevalne predloge. Nadaljna razprava utegne imeti izreden političen pomen. Prišel je zopet trenutek, ko mora avstrijski parlament z Mažari govoriti resno besedo.

Bančni odsek.

Včeraj je zboroval tudi bančni odsek. Ze v prvi odsekovski seji in v zbornici je ministrski predsednik baron Bienerth naglašal, da je sedaj bančna predloga najnujnejša, ker začasna pogodba z banko poteče že 15. svedana. V ogrski zbornici pa opozicija z dolgimi govori zavlačuje to predlogo. Malo je upanja, da bi ogrska zbornica o pravem času rešila to vprašanje. Z ozirom na to je včeraj v odseku dr. Krek predlagal: »Odsek prekine za sedaj razpravo. Načelniku pa se naroča, naj zopet skliče odsek, ko bode verjetno, da ta predloga tudi na Ogrskem postane zakon.«

Ta predlog je priporočal tudi češki radikalec Choc. Mejem je odsekov načelnik dr. vitez Wittek prešel navzoče člane in se prepričal, da odsek ni več sklepčen. Da prepriči pred javnostjo blamažo za takozvane delavne večine, je izjavil, da se bode glasovanje o Krekovem predlogu vršilo v bodoči seji, katero bode naznanil pismenim potom. S tem pa je dr. Krek dosegel svoj namen, ker prihodnja odsekova seja se gotovo ne bode vršila pred 7. svedanom.

Zob za zob.

V današnji zbornični seji so poslanci Roškar in tovariši vložili interpelacijo na ministra za notranje posle: 1. Ali mu je znano, kaj uganja nemški »Schulverein« v jugoslovanskih pokrajinah? 2. Ali hoče razpustiti to pomembno društvo, ako je vlada na Koroškem razpustila »Slov. kat. politično društvo« iz ničevih razlogov?

× × ×

Včerašnja zbornična seja

je trajala do 8. zvečer, zbornica zaradi zasedanja delegacij ne bo zborovala do 7. februarja. Končalo se je zdaj prvo branje proračuna. Načelnik češke agrarne stranke

poslanec Udržal

je izvajal med drugim: Agrarce obdolžujejo, da blepe po dobičku, o velikanskih dobičkih ljudi po kartelih se ne govori. Dr. Šusteršič: »Velikanske oklopne ladje bi se lahko gradile s tem denarjem.« — Udržal: »Tako je!« Govornik nato graja, ker hoče vlada napraviti postavo o zgradbi kanalov, za katere je že denar zdavnaj dovoljen. Govornik končno naglašal, da ne upa veliko o spravi na Češkem, kjer Nemci obstruirajo. — Ko govori še poslanec Hauser, se zaključijo proračunska razprava, nakar se peča Kramar z ljudskim štetjem. Proračunski razpravi so sledili stvarni popravki, ki so trajali štiri ure. Proračun se je odkazal proračunskemu odseku.

Italijansko fakultetno vprašanje.

Nemški listi poročajo: »Poslanec Povše, Ploj in Dulibič so se pogajali včeraj dopoldne z grofom Stürgkhom glede na rešitev predloge o laški fakulteti v proračunskem odseku. Naučni minister je naglašal, da se mora predloga kmalu rešiti in je prosil odposlanca, delati na to, da se pojasni položaj v proračunskem odseku. Minister je predlagal, naj se ustanovi v Zadru komisija, pri kateri bi delali slušatelji

odborom, ki mu predseduje podpisani. — Josip Lopez, prezident.

Zraven podpis je bil pritisnjen pečat, ki je imel napisano na robu: Prostost, Enakost, Bratstvo, v sredi pa: Socialna likvidacija.

Gospod zdravnik je že videl ogenj v strehi, to se pravi, Salamanko v svoji hiši; kar ni mu šlo iz glave, kako se bo šopirila v njegovi sobi in pisala recepte pri oni mizi, nad katero je kraljeval kip učenega zdravnika Hancmanna! . . . Jeza in pa strah, tisti sebični strah, ki dobrim moči ubija, hudemu pa vrata na stežaj odpira, sta se ga polastila, in ker ni zaupal županu, ki je bil sam navdušen revolucionar, je hitel celo stvar naznaniti okrajnemu sodniku. Sodnik je bil miren in resen človek, a ko je slišal poročilo zdravnikovo o Salamankinem obisku, se je na ves glas zakrohotal: potem je pazno ogledal ta nenavadni list in je nazadnje rekel:

»No, vaša pot ni bila zastoj, gospod zdravnik. Ta papirček me je spravil na sled za nekim zajcem, na katerega že dolgo prežim.«

Medtem je Salamanka dragoceno listino pogrešila in je hitela k Lopezinku po drugo, s katero bi se mogla na oni zaželjeni dan izkopati iz svoje revščine. Izvedela je, da je vrli rodo-

ljub ravno tisto noč, ko sta imela med sabo skrivni pogovor, izginil iz mesta. Z žalostjo in sumom v srcu se je vrnila domov; in z boječim in plašnim obrazom je šla v klet in gledala onih petindvajset vreč ječmena. Nato je stopila ven in zamišljena kimala z glavom. Pred vratica, ki so peljala iz sobe v klet, pa je postavila rdečo omaro iz smrekovega lesa, tako da so bila čisto zakrita. Pri tem delu jo je presenetil stric Dondito, stari oslar. V ušesa je bil rdeč kakor kuhan rak in kar so pihal je od jeze; sesedel se je na stol in vzkliknil:

»Botra, puščajte mi, če ne bom umrl!«

»Kaj Vam pa je? Bo pa že kakšno vnetje.«

»E vraga, kakšno vnetje! Togoto imam, togoto in jezo, da bom počil, če mi hitro ne puščate.«

»Potem sva pa oba enaka; če si jaz danes žilo narežem, gotovo jesih ven priteče.«

»Odkar je Odršenik prišel na svet, se še ni videlo kaj takega!«

»Pa kaj se Vam je vendar zgodilo, boter?«

»Nič! Kadar vrag nima drugega dela, pa z repom muhe preganja. Pomislite, včeraj zjutraj, toliko da sem pri Vas tistih petindvajset vreč odložil,

ki jih je kupil Lopezinec, kakor ste mi pravili . . .«

Salamanka se je prestrašena zdrznila; z odprtimi usti je zijala v oslarja; pa hitro se je umirila, ko je videla, da ne bo nič hudega.

»Torej, pravim, sem šel po Skofijskih ulicah s svojimi tremi osliči, ker sem imel prepeljati nekaj opeke za novo stavbo. Pa glej ga spaka, tam na oglu mi stoji neki paglavci in ko pride Serrano mimo njega, ga sune s palico v rep in zbeži . . .«

»Serrana? . . . V rep? . . .« se začudi Salamanka.

»Kakopak, botra, Serrana. No, da Vam razložim! Takrat, ko se je vstaja s tako glorio in takim hrupom začela, e, človek bi bil kmalu iz uma prišel . . . No in ko celi svet ni imel drugega na jeziku kakor Prim, Serrano in Topete, sem pa rekel sam pri sebi: Veš kaj, Dondito! nevaležnost ni kaj prida. Trije so ti možje, in tri osliče imaš. Enega krsti za Prima, drugega za Serrana, in tretji naj bo Topete. Živalice

* Generala Prim in Serrano in admiral Topete so vodili upor liberalcev in republikancev; začetek je bil storjen s tem, da so 18. septembra 1868. odstavili kraljico Izabelo. Potem so sami prevzeli začasno vlado.

zagrebške univerze II. in III. državno izkušnjo. Slovenci so izjavili, naj se odpošlje v Zagreb komisija, pri kateri naj se napravi državne izkušnje, ki naj bi bile veljavne tudi v Avstriji, nadalje so zahtevali docenture v Pragi ali v Krakovu. Ob 2. popoldne je zboroval visokosolski odsek, ki je po enournem posvetovanju izjavil, da predlogi vlade niso sprejemljivi in da nameravajo v teh okoliščinah nadaljevati obstrukcijo v proračunskem odseku in da upajo dobiti zase v odseku celo večino. Ob 4. popoldne se je podalo klubovo predsedstvo zopet k grofu Stürgkhu, a sporazumeli se niso. Klub je nato soglasno sklenil, da vztraja pri svojih prvotnih že znanih vseučiliških zahtevah. Kompromis je torej razbit.

Nadalje poročajo nemški listi, da je

poslanec Povše

v vseučiliškem odseku temeljito poročal o pogajanjih s Stürgkhom. Minister je naznanil vladne koncesije, ki se pa ne morejo sprejeti. Sledila je živahna razprava, ki so se je udeležili malone vsi navzoči jugoslovanski poslanci. Posl. Povše je izjavil, da Stürgkhova načela zastopa celotna vlada. Nemški listi sodijo, da se bodo pogajanja nadaljevala 7. februarja.

Italijanski poslanci

izjavljajo v korespondenci »Austria«, da o položaju v proračunskem odseku ne sodijo tako črno, kakor druge stranke in to timmanj, ker jim je dr. Chiari obljubil, da se reši pred proračunom vprašanje italijanske pravne fakultete.

Konference med Poljaki in Čehi.

Poljaki in Čehi so se pričeli posvetovati o pravnih pogajanjih med Čehi in Poljaki, da se odpravijo vedni spori med njimi v Šleziji. Želeti je, da bi imela pogajanja zaželen uspeh.

Vseučiliški klub.

Dunaj, 26. januarja.

Danes so se doigrali važni dogodki v vseučiliškem klubu. Soglasno se je sprejel predlog da klub vstraja na svojih znanih vseučiliških zahtevah, ker so tudi najnovejše izjave vlade nepopolne, in istotako se je soglasno sklenilo, da se nadaljna taktika prepušča obema posameznima kluboma.

S tem, da so tudi člani Plojevega kluba glasovali za oba predloga, podpisali so si sami svojo obsodbo. Pripoznali so, da je bil odločen odpor proti vladi dosedaj edino umesten, pripoznali pa tudi, da je z njimi nemogoče delati odločno opozicijsko politiko.

Kljub temu, da je imel lani, ko se je obstrukcija sklenila, Plojev klub večino v vseučiliškem klubu, nastopili so nekateri od njih zahrbtno in tudi odkrito proti obstrukciji ter tako nasproti vladi in drugim strankam vso odločnost obstrukcijske taktike skušali naprtili članom »Slovenskega kluba«. Vsakemu mora biti jasno, da potemtakem osobito sedaj, ko ima »Slovenski klub« v vseučiliškem klubu večino, intrige ne bi izostale, da bi izvestni vladinovci delali še z večjo vne- mo neprestane zapreke taktičnemu postopanju vseučiliškega kluba in bi tako bili napori veliki, a uspehi le majhni. To so člani Plojevega kluba

so se teh imen hitro privadile, in če jih pokličem, me ubogajo in razumejo tako, kakor človek... Kaj sem hotel več storiti v svoji poštenosti? Torej, kakor sem že začel, komaj začuti Serrano bodljaj, pa ti zvrne tovor na tla in jo pobriše preč, jaz pa vpijem za njim:

»Ho, ho-o, Serrano, čakaj me no, osliček!«

Pa ti ga pograbilim za uzo in švrkl! ga oplazim s palico, da je kar zaškripalo, in rečem:

»Tako, Serrano, zdaj pa lepo v miru naprej!«

Oh, da nisem nikoli tega zinil, botra! Zakaj tam od ogla stopi k meni policaj, pa me zgrabi za roko in reče:

»Pojdite z mano na policijo!«

»Jaz na policijo? Po kaj?«

»Ker ste gosposko žalili.«

»Za Božjo voljo, jaz nisem vendar nikogar žalil. Vi ste danes gotovo preveč zajtrkovali, pa ste se ga malo navlekli.«

V tem sta Prim in Topete videla, da sta sama; spustita se v tek in jo ubereita naravnost domov; jaz pa pahnem policaja, ki me je še zmeraj trdo držal, od sebe in stečem za njima ter vpijem:

»Stoj Topete! Čaj Prim!« in ju oplazim s palico, da se je kar na dva kosa zlomila.

(Dalle.)

sami uvideli in glasovali za proste roko v nadaljnjem taktičnem postopanju.

Vseučiliški klub je torej izlečil vsled nezanesljivosti Plojevega kluba taktična vprašanja iz svojega kroga. To je facit današnje klubove seje. Ker pa Plojevemu klubu itak ni za to, da bi se resno delalo in bojevalo za uresničenje meritornih vseučiliških zahtev, zato se ne bomo motili, če bodo sedaj vsa liberalna glasila začela bobnati za popolno razbitje vseučiliškega kluba. Ploju je vsaka kontrola neljuba in zato bo vedel najti sredstva, da se raztrga zadnje vezi med jugoslovanskimi poslanci. Divide et impera! To je vladino načelo glede Jugoslovancov. Ploj je ves čas sedanje legislature periode vestno zastopal to vladino načelo. To se mu mora lojalno priznati tudi od neprijateljske strani. Ločil je jugoslovanske poslance, ko so prišli na Dunaj, v dva kluba, in sedaj ko se je bilo bati, da pride po vseučiliškem klubu prejalislej vendar le do skupnosti, je sam delal in svojim članom neovirano pripuščal, da so trgli na teh skupnih vezeh, dokler se niso malodane popolnoma raztrgale. Že te dni znamo doživeti, da bodo njegova glasila šla celo do skrajnosti.

HRVAŠKI SABOR.

V popoldanskem nadaljevanju se je dne 25. t. m. je obširno utemeljeval svoj predlog za spremembo gozdnega zakona poslanec Seljačke stranke Jalžabetić. Medklicev ni manjkalo, a hujšega ognja ni bilo. Prihodnja seja bo 30. t. mes.

Verifikacijski odsek se je konstituiral tako: Predsednik grof Pejačević, podpredsednik poslanec Barčić, poročevalec dr. Prebeg. V seji 25. t. m. je odsek v navzočnosti bana in obeh sekcijskih načelnikov sklenil izdelati in saboru predložiti imunitetni zakon, glasom katerega je v imunitetnih zadevah ne samo saborskih poslancev, marveč tudi peštanskih delegatov edino kompetenten hrvaški sabor. Zadevo poslanca Banjanina reši sabor in se spisi nikakor ne odstopijo v Pešto.

Dnevne novice.

Novi tržaški škof g. dr. Andrej Karlin je včeraj pred navadnimi avdi-jencami napravil priseg pred cesarjem. Priči sta bila višji komornik baron Gudenus in naučni min. Stürgkh. Cesar je kasneje novega tržaškega škofa sprejel v zasebni avdijski. Kakor smo čuli iz ust prevziš. g. škofa v Ljubljani, je cesar popolnoma zdrav in ljubeznjiv. Novi tržaški škof se je predstavil tudi ministrskemu predsedniku, naučnemu ministru in višjim uradnikom v naučnem ministstvu.

Škofovska imenovanja za Dalmacijo se kombinirajo tako: Za Split škof Palunko, za Šibenik profesor teologije Gjivoje iz Zadra.

Tržaški namestnik odstopi? Zaderski »Narodni list« poroča, da bo tržaški c. kr. namestnik princ Hohenlohe odstopil in da pride na njegovo mesto sekcijski šef v ministstvu za notranje zadeve Fries, svak člana gosposke zbornice Skéneta.

Dr. Pajer, deželni glavar goriški menda ne odstopi, kakor poroča »Soča«, baje prav zato ne, ker se je nepotrepljivi »Edinosti« tako z njegovim odstopom mudilo. Menda so se res vršili nekaki dogovori in pogovori, da bi dr. Pajer odstopil, toda stvar še izdaleka ni bila toliko zrela, da bi se bila smela sporočiti javnosti. »Soča« se zato na »Edinost« hudo jezi. Še bolj pre-nagleno pa je bilo pisati o njegovem nasledniku. »Edinosti« se je šlo bolj za senzacijo.

Razdor v soc. demokraciji. Iz Moravske Ostrave se poroča: V Poljski Ostravi je bil 24. t. m. shod centralistično mislečih soc. demokratskih rudarjev. Na tem shodu je tajnik rudarske unije, centralist Bralik, napadel oba češka državnozborna soc. demokratska poslanca ostravskega okrožja, Prokeša in Pospíšila ter izjavil, da bo centralistično misleča večina nastopila pri prihodnjih volitvah proti močoč zopetnji kandidaturi teh dveh soc. demokratskih voditeljev.

Avstrijski general v pokoju Marko Certjan, ki ima na Srbskem več posestev, je podaril »Jugoslovanski akademiji« v Zagrebu 56.000 dinarjev. Certjan je akademiji že svoj čas 20.000 kron podaril.

Zader hrvaški! Lahi so se doslej vedno sklicevali na to, kako jih v Dalmaciji preganjajo celo v Zadru, ki da je popolnoma laški. Ljudsko štetje pa je sedaj pokazalo, da je v Zadru Lahov 7500, Hrvatov pa 20.000! Da je v Zadru gospodeval dozda samolaški

magistrat, je pripisovati zastarelemu volivnemu redu. Dalmatinski deželni zbor bo zdaj izdelal nov volivni red, kar bi bil sicer že davnej lahko. Tako je upati, da se neha gospodstvo laške kamore v Zadru, ki je bil zavoljo svoje laške mularije, ki je prirejala vedno izgrede, na zelo sabem glaslu.

Fantazije. Laški list »Perseveranza« ve poročati, da Vatikan z imenovanjem dr. A. Karlina za tržaškega škofa ni bil prav zadovoljen. To vest prinašata tudi »Soča« in reški »Novi List«. Ta vest je popolnoma izmišljena. »Edinosti« pa povemo, da so njeni nasveti novemu škofu čisto nepotrebnosti in neumestni. Vsak škof je katoliški škof, škofov po volji — »Edinosti« pa ni in ne bo.

Mažari in Bosna. Čujejo se resni glasovi, da se med Avstrijo in Ogrsko v vsi tihoti »gliha« za Bosno in da se pripravlja kupoprodajna pogodba, po kateri Bosna postane ogrska velika županija. Koliko je na tem resnice, danes še ni znano, toliko pa je gotovo, da Mažari dosledno in vstrajno pritezajo Bosno nase, zlasti po gospodarskih vezeh. Med drugim se sedaj resno snuje načrt za železnico, ki bi tekla po Posavini in se preko Brčke - Zvornika - Tuzle in Bjelini spojila z ogrsko državno železnico. S tem bi bil najbogatejši in poglaviti žitni vir Bosne - Hercegovine — rodovitna Posavina — speljan neposredno v ogrski požrešni želedec. Mažarski Žid bi razpolagal z novimi 7000 vagoni žita. Pa tudi to Mažarom še ni zadosti, ampak oni hočejo dobiti v svoje kremeplje tudi žitni pridelek Dalmacije in Hrvaško - Slavonske ter te zemlje z Bosno vred obdati s svojo mrežo, da bodo mogli potem iz velikega dela njihovih dohodkov, njihovega truda in pridnosti, mirno sesati svoje koristi. Nameravajo namreč v Bjelini osnovati veliko osrednjo »Žitno banko«, ki bo imela svoje podružnice po vsej Bosni-Hercegovini, Hrvaški in Slavoniji in v Splitu za Dalmacijo. Kamor pa se enkrat Žid zaje ne izpusti več.

Domoljubovim naročnikom. Ker nam je 2. številka »Domoljuba« pošla in je še mnogo novih naročnikov ni dobilo, jo bomo prihodnji teden ponatisnili in potem takoj odposlali.

Iz Štefanje vasi. V nedeljo, dne 29. januarja, priredi Katol. slov. izobraževalno društvo iz Hrušice predstavo »Pri gospodih«, šaloigra, šaljivi prizor »Zamorec« in petje, z govorom, točno ob 4. uri popoldne v prostorih g. Ivana Povšeta, gostilničarja v Štefanji vasi.

Nesreča v premogovniku. Dne 24. t. m. je zasula v premogovniku 27-letnega neoženjenega rudarja P. Kavška iz Toplice zemlja. Vsled poškodb je v par trenutkih umrl. Nekega drugega delavca, Janeza Drnovška, je tudi zasula zemlja, a se je le lahko poškodoval.

Nevaren pretep med očetom in sinom. Posestnik Anton Arh iz Mlake, okraj Radovljica, je prišel pred kratkim s svojim sinom domov, nekoliko vinjen. Doma se je s sinom Alojzijem sprl ter ga sunil z nožem v trebuh, pri čemur ga je lahko ranil. Nato je iztrgal Alojzij Arh svojemu očetu nož iz rok, a je ravnal pri tem tako nerodno, da ga je vrezal na desni roki. Pretepel je tudi očeta s pestmi, vrgel iz hiše ter zaprl za njim večna vrata. Oba se bosta morala zagovarjati pred sodnijo.

Nevarno je obolel, kakor poroča »Primorski List«, čast. g. Karol Čigon, vikar na Vojščici.

Draginja živine. Na Vojščici je mož prodal v Trst kravo s teletom za 620 K. In nekdo drugi je imel za vole 1150 K, pa jih ni hotel dati izpod 1200 kron. Sena je letos dosti, piče vse polno.

Škarje si je zabodel v prsa 26-letni tržaški trgovski agent Peter Aicher, ko se je sprl z ženo. Nevarno ranjenega so prepeljali v bolnišnico.

Občni zbor »Slovenske kršč. - socialne zveze« se bo vršil prihodnjo nedeljo ob 10. uri popoldne v novem »Ljudskem domu« v dvorani na gale-riji. Člane, članice in prijatelje naše organizacije uljudno vabimo k najobilnejši udeležbi.

Dva dečka utonila pod ledom. 19. t. m. so se dečka vasi Kaniža pri Gospiću sankali po zamrzi Novčici. Sredi struge pa se je led udril in štirje dečki so izginili v vodi. Dva so vendar še živa rešili, dva pa sta bila mrtva.

Žrtev pljače. Nek Todor Krljaš iz Barleta pri Gospiću se je pečal z nakupovanjem raznih kmečkih in doma-čih pridelkov, ki jih je potem prodal v Gospiću. Bil je znan strasten pijanec, ki ga pa je navadno vodila in nesreče varovala njegova žena. Revica pa je začetkom tekočega meseca umrla in že čez par dni je mož postal žrtev svojega pijanstva. Ravno na pravoslavni božič

je zgorel v svoji koži, kamor so ga so sedje pijanega videli priti.

Demonstracija soft v Sarajevu. Krog 200 soft (dijakov turških višjih šol) je minuli torek demonstriralo proti listu »Musavat« in vodji Arnautoviću. Pred uredništvom navedenega lista so zažgali par števil.

Kmetijski tečaj v Lukovici pri Domžalah. Deželni odbor vojvodinske Kranjske priredi 2. in 3. februarja 1911 v Lukovici pri Domžalah v salonu ge. Vere Vidic vulgo Slapar h. št. 16 kmetijski tečaj po sledečem sporedu: Na Svečnico 2. februarja takoj po popoldanski službi božji; Pašništvo in pridelovanje krme. Strojne zadrage. Predava deželni živinorejski nadzornik inž. Jan. Rataj. Na Blaževu 3. februarja ob 9. ure popoldne dalje: Sadržstvo. Predava deželni sadjarski instruktor Martin Humeč. Isti dan popoldne od 1. ure dalje: Vinoreja in živinorejske zadrage. Predava deželni mlekarški in živinorejski nadzornik Legvart. Kmetovalci! Udeležite se v lastno korist tega tečaja!

16 500 kg zmrznjenega ameriškega mesa je sedaj na razpolago v Trstu. Parnik »Laura« »Austro America« je pripeljal seboj 32.000 kg newyorškega mesa. Od teh bo 15.000 kg družba rabila same zase, 16.000 kg. dobro zmrznjenega mesa bo pa v Trstu razprodala.

Cementna tovarna »Croatia« v Zagrebu je stopila v zvezo s cementnimi tovarnami v Beočinu in poviša svojo delniško glavnicu za poldrug milijon.

Zdravstvene razmere v Osijeku najbolj označujejo te-le številke: Meseca oktobra lani je umrlo ondi 11 oseb, rojenih je pa bilo le 53 otrok, torej nad polovico manj. Tako slabih zdravstvenih razmer ni nikjer drugod na Hrvaškem.

Poslanec Štrekelj nam piše »Slavno uredništvo »Slovenca« v Ljubljani. Pozivljajoč se na § 19. tisk. zakona prosim Vas, da blagovolite priobčiti z ozirom na Vašo notico, priobčeno v št. 16. od 20. t. m. pod naslovom: »Poslanec Štrekelj je v zadet murb itd.«, sledeči popravek: Ni re- da bi bil jaz obsojen radi nepravilnega oddajanja murb na denarno globo in stroške, ker nisem tožil niti bil tožen. — Dunaj, 24. januarja 1911. Alojz Štrekelj, drž. poslanec.« — Dotični notico smo priobčili, ker smo zaupa- dopisniku. Prosim vse gg. dopisnike da se vedno najstrožje drže resnice.

Umrli je v Zagrebu faktor Grnitovce tiskarne Franjo Topoliščič ustanovitelj, podpiratelj raznih humanitarnih in strokovnih drutev, zlasti »Dobrotvornega Šolčka« za revne mladino.

Osemurni delavni čas za natakarje je uvedel lastnik »Narodne kavarne« v Zagrebu g. Ivan Beloševič. Natakarska služba je naporna, ker se navzije v kavarni mnogo nečistega, ne zdravega zraka, zato naj bi lastnik kavarn tudi drugod posnemali g. Beloševiča.

AVSTRIJSKO IN ITALIJANSKO OBOROŽEVANJE MORNARICE.

Iz Rima poročajo, da je italijanski admiral Bettolo izjavil v nekem razgovoru, da je danes italijanska bojna mornarica močnejša kot avstrijska in sicer v razmerju 1:70 do 1:100. Še le leta 1914. boste obe državi tozadevno v ravno nožetju. — Dunajski »Vaterland« priobčuje nek pogovor zastopnika turškega lista »Stampa« z podadmiralom Chiarjem o oboroževanju mornarice. Kakor piše »Stampa« je menda izjavil podadmiral, da je vojna z Avstrijo neizogibna ter stvar tako opisal, kot da bi bili Italijani takoj po izbruhu vojne že tudi v Trstu. Drugi Vis bi bil potem neizogiben!

Štajerske novice.

V Hrastniku so našli 2293 prebivalcev, med temi 468 Nemcev (!).

Prebivalstvo Maribora se ni tako pomnožilo, kakor se je pričakovalo. Število prebivalcev je narastlo v desetih letih samo za 2432 oseb t. j. za 1 odstotkov. Skupno z vojaštvom im. Maribor 28.033 prebivalcev, koliko! med temi Slovencev pa nemški časopisi ne povedo.

Železniška zveza Maribor - Zeleni travnik. V nedeljo 29. jan. se vrši v Zelenem travniku (Wies) shod interesentov za železnico iz Maribora na Zeleni travnik. Ta železnica bi se zidala iz Maribora preko Zgorenje Svete Kungote, Sent Jurija na Pesnicičez Gradišče, pod Sv. Duhom mimo Luča v Zeleni travnik. Za Maribor in okolne kraje ob tej novi progi bi bila železnica velike gospodarske važnosti.

š Polzkušn samoumor natakariče. Iz Maribora poročajo: Tu je v gostilni »Zur Stadt Trieste« služila za natakaričo 17 let stara Antonija Svetlin iz Tržiča na Gorenjskem. Ko bi morala včeraj jutraj obračunati, je trdila, da je ponoči iz zaprtega predala izginilo 140 K, s kronami pa tudi njena usnjata torbica. Gostilničar je bil nmenja, da je kaj takega težko mogoče, ker je bila hiša celo noč zaprta. Ponoči pa so videli okoli gostilne se plaziti tudi natakaričinega ljubimca in so vsled tega sklepali, da je natakariča njemu dala denar. Svetlinova je bila aretirana, v zaporu okrožnega sodišča pa je pogoltnila iglo, hoteč se s tem usmrtiti. Težko ranjeno so prepeljali v bolnico.

š Iz srednješolske službe. Na vadičnici državne gimnazije v Celju je začetkom šolskega leta 1911/12 razpisano mesto suplenta. Prošnje do 28. februarja na ravnateljstvo gimnazije v Celju.

š Umrli je dne 25. jan. jutraj v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu P. Sigismund Galla v starosti 71 let. Rajni je bil pred leti kapitulat samostana Admont. Rojen je bil pri Sv. Križu pri Ljutomeru. Galla se je zavedal svojega rodu in je rad čital slovenske časnike.

š Umrli je v petek, dne 20. januarja pri Sv. Petru pri Radgoni gdčna. Anica Osenjak, sestra č. g. župnika M. Osenjak. Rajno so prepeljali na Hajdin pri Ptuj ter jo položili v družinsko rakev.

š Demolirati so začeli te dni v Mariboru stare hiše v Freihaus-ulici blizu glavnega trga v svrhu izpeljave novega dravskega mostu. Delo je prevzel stavbeni mojster Julij Glaser.

š Iz šole. Na dvorazredni javni nemški šulferanjski šoli v Št. Ilju v Slov. goricah je razpisano mesto nadučitelja. Šola je v drugem krajevnem razredu. Prošnjiki morajo dokazati znanje nemščine n sposobnost subsidiarnega pouka krščanskega nauka. Prošnje sprejema do 20. februarja krajni šolski svet v Št. Ilju v Slov. goricah.

š S pošte. Poštni adjunkt Anton Krolnik v Beljaku je imenovan za poštarja v Kirchbergu ob Rabi.

š Pozor na dražbo. Dne 23. januarja 1911 se bo vršila pri c. kr. okrajni sodniji v Ormož prostovoljna sodnijska dražba zemljišč vlož. št. 100, 268 in 384 kat. obč. Ormož, spadajočih v zapuščino po rajnem Cirilu Geršaku. Prvo zemljišče, obstoječe iz nove, solidno zidane hiše s prostori za trgovino, leži tik poslopja ormoške posojilnice, torej v sredi mesta. Ta hiša z obdajajočim jo zemljiščem je sodnijsko cenjena na 55.300 K. Drugo zemljišče je krasno stavbišče s hišo. Cenjeno je na 4500 K. Tretje zemljišče leži v ormoškem predmestju tik okrajne ceste in je cenjeno na 10.000 K. Vzklicna cena je cenilna vrednost, polovico kupnine se ima položiti takoj na dan dražbe. Ker je velikanske važnosti, da ta slovenska posest ne pride v nasprotno roko, opozarjamo interesente na to prodajo.

Koroške novice.

k Za časina občana občine Tolstivrh je tamonjni občinski odbor v svoji seji dne 17. jan. t. l. soglasno imenoval naša neustrašena in neumorna voditelja, gg. posl. Fr. Grafenauerja in dr. Brejca. To pa v priznanje velikih zaslug, ki sta si jih imenovanja pridobila za koroške Slovence in v dokaz neomajnega zaupanja, ki ga uživata med ljudstvom. To imenovanje ravno ob času, ko nemška vlada po baronu Heinu steguje svoje prste po pravicah koroških Slovencev, dokazuje vsemu svetu, da se tudi koroški Slovenci ne da več strahovati po kakem nemškem valpetu, naj sedi tudi v vladni palači! Častno je to imenovanje za nova častna občana, častno pa tudi za občino, ki se tako zaveda svojih narodnih dolžnosti.

Črna smrt.

V Mongolski je zagospodarila črna smrt, ki grozi tudi vsemu kulturnemu svetu. Lansko leto je minulo v znamenju kolere, letošnje se je pričelo v znamenju kuge. Vedno bolj se množijo vesti, kako se razširja iz Mandžurije kuga proti jugu, proti Šantungu in Čiliju. Pekin sam je v veliki nevarnosti pred kugo. V Pekinu so inozemski diplomati ukrenili, da se zapre vsakemu prometu poslaniški del mesta in temu zgledu bo kmalu sledil tudi evropski del. Kitajska vlada je proti kugi brez vsake možnosti, ker se je obrnila že na evropske države, naj ji pomagajo v boju proti kugi, da se ne razširi. Iz Harbina prihajajo že nekaj mesecev poročila, kako grozno se širi kuga, ki ima svoja središča zlasti v kitajskih naselbinah. Številni

Evropejci v vzhodni Aziji pa zahtevajo radikalne pomoči proti tej grozni bolezni, proti kateri ne pomaga nobeno medicinsko sredstvo. In kitajske uprave, kar si lahko mislimo, so brez vsakih sredstev proti razširjenju kuge. Nosilec kuge je neka mala žival, svizec, po imenu tarbagan, ki živi v mongolskih stepah v neizmernih množinah in čegar kožuhovina je zelo dragocena. Na tisoče lovcev lovi v teh stepah kljub vsemu pomanjkanju to žival, med katero se mnogokrat pojavi kuga, ki jo potem tudi nalezejo lovci. Ti lovci navadno prej vsled kuge tudi pomro, predno dospejo v obljudene kraje. Vsled tega je ostala kuga omejena doslej navadno le na Mongolsko. Sedaj pa se je kuga silno razširila. Pomrli so celi nomadski rodovi in na stotine lovcev, tako da beže nesrečni Kitajci v množicah v ruske pokrajine, ki so tako prenesli kugo v obljudene kraje. Ruska vlada je morala prepovedati izvoz tarbaganove kožuhovine, ker bi se po njej mogla razširiti kuga ne samo v Rusiji, temveč po vsej Evropi. Kuga se pojavi najpozneje v petih dneh po okuženju pri človeku in okuženi človek umrje že v treh ali štirih dneh. To je edino dobro te bolezni, ker jo okuženi človek vsled te lastnosti ne more daleč zanesti. Za enkrat nam nudi ta slaba stran bolezni edino poročstvo, da se kuga ne bo razširila tudi v Evropo. — V notranjosti Kitajske se kuga razširja z grozno naglico, kot se glase poročila. V zadnjem tednu so našli 2800 mrtvecev. Mednarodno sodišče v Tientsinu je ustavilo svoje delovanje, ker so vsi sodniki pobegnili. Evropejci zapuščajo Pekin. Nemški prestolonaslednik, ki je bil namenjen v Pekin, je obiskal samo Šanghaj ter je opustil potovanje v kitajsko prestolnico. V Harbinu je mestno okrožje zaprla policija s močnim kordonom na 15 kilometrov daleč, da se prepreči vsako občevanje z okuženimi sosednjimi vasi. 24. t. m. je bilo v Harbinu 1225 oseb, med njimi dva Evropejca, pod zdravniškim nadzorstvom, ker so sumljivi kuge. V zadnjih 24 urah je umrlo v Harbinu 40 oseb na kugi. To so grozne vesti, zlasti, ako pomislimo, da tudi evropski zdravniki ne morejo ničesar trajno uspešnega ukreniti proti kugi.

Novice iz Amerike.

Slovenske poroke v Ameriki. V Terre Haute, Ind., sta bila poročena g. Joe Perkon in gdč. Marija Kostanjevic. — V New Yorku so bili poročeni ogrski Slovenci g. Pavel Sofek s gdč. Marijo Bakač in g. Ignac Tarandek z gdč. Magdaleno Falser. — V cerkvi sv. Nikolaja v New Yorku sta bila poročena slovenska rojakinja Franika Lovšin-Altmannova in Rihard Altman, imejtelj restavracije in kavarne na Park Place in Washington St.

Umrli je v Pueblo, Colorado, Josip Pugelj, doma iz Struge na Dolenjskem. Dasi je bil več let v Ameriki, ni bil zavarovan pri nobenem društvu, kar naj bo opomin vsem onim, ki pridejo v Ameriko in mlačno odklanjajo vsak nasvet, naj pristopijo h kakemu dobremu društvu.

Delavske razmere v Ameriki. Iz Aurore, Minn., poročajo: V tukajšnjem kraju so meseca novembra zaprli Miller rudnik, pri kateri priliki je prišlo 150 Slovencev ob delo. Tudi na Mohawku se slabo dela in na Hudsonu je tudi ponehalo delo.

Slovenec v Ameriki načelnik šolskega odbora. V Aurori, Minn., je Slovenec g. Ivan Geršič načelnik šolskega odbora. Pod njegovim načelništvom se bo letos postavilo novo šolsko poslopje za visoko šolo. Slovenci tvorijo v Aurori večino mestnega prebivalstva in bi lahko imeli popolnoma slovenski mestni odbor, ako bi bili bolj složni.

V Ameriki umrla rojaka. V Pueblo, Colo., sta umrla rojak Josip Pugelj iz Štange na Dolenjskem in 7letni sinček slovenskega rojaka g. Ivana Prijatelja.

V premogovniku ponesrečil. V Chimey Rock, Mont., je ponesrečil rojak Anton Praznik. Dne 30. dec. l. l. je šel zdrav in vesel na delo v rov, ob pol 4. uri pa se je vdrl na njega velik plaz premoga in ga ubil. Pokojnik je bil doma iz Hrastnika na Štajerskem. Star je bil 43 let.

V rudniku ponesrečila Slovenca. Brata Jožef in Anton Jakše, ki sta delala na Monroe rudniku pri Chisholmu sta bila dne 5. t. m. na delu, ko se je podrla plast zmazle zemlje ter zasula Jožefa, dočim je Antona obranilo debelo tramovje gotove smrti. Jožefa so izvlekli mrtvega iz zasipa. Delala sta oba kot tesarja ter imela staviti podpore v rovu v gotovih presledkih. Tega nista najbrže natančno izpolnila, ali je pa bila teža zmazane zemlje prevelika, tako da so podpore odnehale in se je zemlja usula na nesrečnega rojaka.

Prvi časopis v Ameriki. V Bostonu je začel leta 1890. izhajati prvi časopis v Ameriki. Imenoval se je »Public Occurrences«. Izšel je 25. septembra imenovanega leta. V prvi izdaji je obljubil, da bode prinašal vse novice po resničnih podatkih brez ozira na to, če se komu zameri ali ne. V eni izmed svojih naslednjih izdaj je obljubil, da bode prinesel imena vseh lažnjivcev v Bostonu. To se je pa zdelo oblastim malo preveč in so prepovedale izdajo. Tako je zopet zaspal.

Gobavost v ameriških Združenih državah. V ameriških združenih državah imajo 278 gobavih ljudi. Gobavost je veljala do danes kot ena izmed najnevarnejših bolezni. Zdaj so se pa zdravniki zedinili do tega, da ni gobavost nalezljiva v tem podnebjju. Zato so gobave izpustili iz bolnišnic in posebnih naselbin, kjer so morali živeti sami zase popolnoma ločeni od drugega sveta.

Kupujte le vžigalice: „O korist obojnim Slovincem“.

Razne stvari.

Poroka nad oblaki. Iz San Antonio v Teksasu poročajo o fantastični poroki mis Shelton — v zrakoplovu. Poroka se je izvršila nad oblaki 800 m visoko. Po poroki je družba še prevzila po zraku 35 milj.

Tragična smrt duhovnika. V mali občini Ternes pri St. Flour na Francoskem je zajel ondotnega duhovnika, ki je nosil nekemu bolniku svete zakramente za umirajočega, silen snežni vihar. Duhovnik se je boril proti viharju, a je končno oslabil in podlegel. Drugo jutro so ga našli pod snegom zmznjenega.

Inomest ima s predmestji po zadnjem ljudskem štetju 68.847 prebivalcev. Od leta 1900 je naraslo prebivalstvo za 13.577.

Pri svatbi ustreljena nevesta. V Hamwoehru na Zgor. Bavarskem je neki kmet po nesreči ustrelil nevesto, ki se je peljala s svati skozi vas. Streljal je z ostro nabasanim revolverjem svatom na čast.

Otroka umorila iz usmiljenja. Iz Budimpešte se poroča: Zena rudarja Mihaela Kuharja je zadavila svojega 4 leta starega sinčka, na kar je ponoči odšla z doma s svojo še mlajšo hčerko. Na poti pa jo je ustavila policijska straža in odvedla v osrednjo stražnico. V ječi je skušala zadušiti tudi hčerko. Vsled otrokovega vpitja so prihiteli v ječo policijski stražniki ter preprečili umor. Pri zaslišanju je izjavila nesrečna ženska, da ni mogla gledati trpljenja otroka, katerima že tri dni ni mogla dati niti koščeka kruha.

Telefonska in brzojavna poročila.

NAČELNIKA POSTAJE V GROSUP-LJEM NAŠLI MRTVEGA.

Grosuplje, 27. jan. Danes so našli načelnika tukajšnje železniške postaje g. Tomaža Aichholzerja mrtvega poleg Tonetovega mlina. Je-li nesreča ali zločin, bo dognala obdukcija.

RAZPUST ZBORNICE?

Dunaj, 27. januarja. Politični položaj, kakor vlada v zbornici, se splošno v poslanskih in vladnih krogih zelo skeptično presojuje. Pri sirankah večine vlada popolna nejasnost. Krščanski socialci, ki so še edina zanesljiva opora vlade, so zelo nejevoljni, ker se večina poslancev dobro zaveda, da politika dovoljevanja ogromnih kreditov za vojaštvo in mornarico, ne da bi se storilo kaj za ljudstvo, ne bo našla pri volivcih odobravanja. Krščanskosocialni poslanci ne razumejo, zakaj se vlada n. pr. noče lotiti rešitve vprašanja lokalnih železnice, ampak se izgovarja, da je treba preje izvesti davčno reformo, dočim zahteva za vojne namene velikanske kredite, ne da bi se nova bremena za vojsko pravično razdelila. Krščanskosocialni agrarni poslanci se pritožujejo tudi, da novi poljedelski minister ne pozna in ne umeva potreb alpskih dežel in ker se namerava za sekcijanskega šefa zopet imenovati Čeh, ne pa mož, ki pozna in upošteva alpske kmečke potrebe. Nemškonacionalna zveza je s svojo izjavo, da ne bo brezpogojno za nove vojaške kredite glasovala, tudi položaj nekoliko otemnila, v Poljskem klubu pa vladajo zelo neprijetne razmere. Ker so se v zadnjem času tudi razbila pogajanja med Jugoslovani, vlado in večinskimi strankami glede vseučiliških zahtev in ker tudi Lahi zavlačevanje svojega fakultetnega vprašanja s čedalje večjo nejevoljo gledajo, se pojavljajo zopet mnogi glasovi, da bo zbornica razpuščena. Povrh pride še to, da dela v odsekah ne napredujejo. Budgetni odsek

je preložen, v bančnem gredo razprave zelo počasi, oziroma je stavljen predlog Krek, da svoje razprave sploh prekine, dokler ni na Ogrskem jasnosti, v bosenskem odseku so se glede državno-pravnega vprašanja, razširjenja suverenitete in pripadnosti novih dežel pojavile težkoče. Vlada ne gane vrsta, da bi te desolatne razmere izboljšala, ampak čaka, da v danem trenutku provocira tako odločitve, ki bi pokazala, kdo je močnejši, ali parlament ali vlada.

LIBERALCI Z VLADO, NEMCI IN LAHI

Dunaj, 27. januarja. V parlamentarnih krogih se danes splošno zatrjuje, da se je Plojeva skupina odločila kljub temu, da je vlada odbila vse jugoslovanske vseučiliške zahteve, ne obstruirati in rešitvi laškega vseučiliškega vprašanja nobenih težav ne delati. Govori se, da bodo torej Jugoslovani vsled tega koraka Plojevcev v tej za Jugoslovane tako važni zadevi nastopali zopet needino.

DELEGACIJI.

Budimpešta, 27. januarja. Danes popoldne se zbere mornariški odsek ogrske delegacije, v katerem bo admiral Montecuccoli podal svoj ekspeze glede novih velikih kreditov za mornarico. V petek se zbere vojaški odsek avstrijske delegacije, v katerem pride tudi budget mornariške uprave na vrsto.

DIJAŠKO GIBANJE.

Krakov, 27. jan. Senat tukajšnje univerze je sklenil v zadevi demonstracij zoper profesorja krščanske sociologije P. Zimmermanna, tri dijake relegirati, 60 pa z relegacijo zapreti. Dijaki grozijo, da stopijo v stavko, preprečijo predavanja P. Zimmermanna in pozovejo vse ostale avstrijske univerze, da uprizore dijaki generalno stavko.

TURŠKA KUPUJE NEMŠKE LADJE.

Bremerhaven, 27. januarja. Severnemški Lloyd je prodal brzoparnika »Oldenburg« in »Darmstadt« turški vladi. Včeraj je dospelo več turških častnikov v Bremerhaven, da ladji prevzamejo ter nadzorujejo razne preuredbe na njih.

KUGA V DALJNEM VZHODU

Peking, 27. januarja. Kuga se v Mandžuriji strahovito razširja in dan na dan po več sto ljudi pobira in sicer pravtako na deželi kakor v velikih mestih.

Ljubljanske novice.

Ij Obč. zbor »Slovensko krščansko socialne zveze« se vrši prihodnjo nedeljo ob deseti uri dopoldne v novem »Ljudskem Domu« Strelške ulice, v dvorani na galeriji. Člane, članice in prijatelje naše organizacije vabimo k najobilnejši udeležbi.

Ij Ženski oddelček S. K. S. Z. vabi svoje članice k proslavi svoje obletnice, da se udeleže svete maše in skupnega obhajila, ki bo v nedeljo dne 29. t. m. v križevniški cerkvi ob sedmi uri jutraj.

Ij Imenovan je gozdarski svetnik g. Viljem Putick za višjega gozdarskega svetnika v Ljubljani.

Ij Godba polka bana Jelačiča v Ljubljani. Kakor čujemo, pride prihodnje dni godba polka bana Jelačiča v Ljubljano in nastopi v veliki dvorani »Uniona«.

Ij Prememba posesti. Valentin Zeschkovo hišo na Mestnem trgu št. 8 je kupila tvrdka C. J. Hamann.

Ij Posojilo ljubljanske občine. Cesar je sankcioniral sklep deželnega zbora kranjskega, ki je dovolil mestni občini ljubljanski najetje posojila 1.450.000 K.

Ij Gostovanje gospe Irme Polakove in komika hrvaškega narodnega gledališča g. Gruđna. Ga. Irma Polakova in najboljši komik na slovenskem jugu, član hrvaškega deželnega gledališča v Zagrebu g. Grund nastopita v najbližjem času skupno v Ljubljani. Pripričani smo, da bodo to tako vesele ure za ljubljansko občinstvo, kakršnih doslej gotovo še ni imelo, pa tudi umetniški vžitek prve vrste.

Ij Žrebanje nabornikov, ki pridejo letos prvič k naboru, t. j. rojstno leto 1890, se vrši dne 1. februarja 1911 ob 9. uri dopoldne v mestnem vojaškem uradu v »Mestnem domu«. To žrebanje velja le za one nabornike, ki so v Ljubljano pristojni. Obveznosti za žrebanje ni, pač pa se ga prizadeti lahko udeleže.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marija Vovk, bivša služkinja, 66 let. — Josip Knific, bivši delavec, 65 let. — Franc Močnik, delavec, 35 let. — Josip Erjavc, dninar, 36 let. — Nikolaj Mikulič, bivši tovarniški delavec, 49 let.

Il Kako je nastala zelena brošura. Včeraj se je nadaljevala razprava o tožbi, ki jo je vložil g. Pirc proti tiskarju Lampretu. Lampret predloži pisma, s katerimi je hotel dokazati, da je Pirc sam smatral zahtevo le kot nagrado. Tožitelj je ugovarjal, da bi bila pisma merodajna le v slučaju mirne poravnave. Lampretov zastopnik dr. Novak je predložil kompezando račun za »Gorenjca« iz leta 1905, češ, da ga je Pirc naročil, naročnino pobral in izginil. Tožitelj Pirc ugovarja, da to ni res in predloži pri nadaljevanju razprave protidokaze. Zaslisi se priča Ferjančič, poslovodja »Narodne knjigarnice«, ki izpove, da je razpečala knjigarna čez 5000 komadov Zelene brošure I. zvezek in da je zato plačala Lampretu 1132 K 74 v. Ugotovi se tudi, da je napravil Lampret pri Narodni knjigarni od I. zvezka 950 K dobička. Lampret zahteva, da mu Pirc plača tudi tistih 120 zvezkov, ki mu jih je poslal kot avtorju. Pirc ugovarja, ker avtorji dobe brezplačno, v tem slučaju mu je pa poslal Lampret zvezke za reklamo. Pričela so se na to pogajanja. Tožitelj je bil pripravljen popustiti od tožnega zahtevka 1500 K na 450 K in da nosi Lampret sodne stroške. Po dolgem pogajanju je Lampret izjavil, da sprejme ponudbo, a da bi plačal zahtevano vso to le v obroklih. Nadsvetnik dr. Travnar in svetnik Toplak sta med pogajanja prigovarjala Lampretu, naj se poravnava, ker taka pravda napravi nekako čudno luč v javnosti, saj je za zadnjič »Slovenec« takoj drugi dan pograbil. Dr. Novak je rekel: »A, kaj grožnje z javnostjo nas prav nič ne ganejo. Danes se čita, jutri zraste že trava čez to.« Pogajanja so se razbila. Razprava se nadaljuje 9. marca 1911. Zaslislala se bosta takrat izvedenec Etbin Kristan in Nigrin, uslužbenec »Narodne tiskarne«. Dr. Novak je ugovarjal proti temu, da bi posloval Etbin Kristan kot izvedenec, češ, da Pirc sodeluje pri »Rdečem Praporcu« in da sta Pirc in Etbin Kristan prevelika prijatelja. Razpravljalo se je od 9. do 11. ure dopoldne.

Ij Skupina Jugoslovanske Stokov. Zveze Selo - Moste vabi k predpustni veselici, ki bo v soboto, dne 28. jan. ob 8. uri zvečer v prostorih g. Oražma na Selu. Vstopnina 30 v.

Ij Izrebaní porotniki. Dne 26. t. m. so bili za prvo porotniško zasedanje, katero se prične dne 27. februarja t. l. pri tukajšnjem deželnem sodišču, izrebaní sledeči porotniki: Glavni porotniki: Agnola Avgust, steklar; Arko Matko, trgovec; Blaznik Lovro, kramar in posestnik, vsi v Ljubljani; Didč Franjo, gostilničar in posestnik v Idriji; Franchetti Engelbert, brivec v Ljubljani; Furlan Ivan, posestnik na Verdu pri Vrhniki; Globočnik Anton, trgovec in posestnik v Železnikih; Grašek Ivan, trgovec in posestnik v Kamniku; Hrovatin Anton ml., posestnik, mesar in gostilničar v Vipavi; Hafner Matevž, mesar v Škofji Loki; Jelačin Ivan, trgovec; Jerančič Alojzij, trgovec in posestnik, oba v Ljubljani; Jurca Ivan, gostilničar in posestnik v Gorenjah; Knez Ivan, veletržec in posestnik; Košak Josip, mesar; Kump Mat., c. in kr. stotnik v pok., vsi v Ljubljani; Kraigher Josip, trgovec v Postojni; Kemperle Jernej, trgovec in posestnik v Kamniku; Knez Andrej, posestnik na Viču; Likozar Josip, trgovec in posestnik v Kranju; Mohar Josip, posestnik v Spodnji Šiki; Novakovič Niko, vinotržec v Ljubljani; Peterlin Franjo, trgovec in posestnik v Starem trgu; Rus Josip, trgovec in posestnik v Gor. Logatcu; Remškar Ivan, posestnik na Brezovici; Schober Rihard Adolf, zasebnik in posestnik; Strzelba Josip, posestnik, oba v Ljubljani; Šmid Franjo, posestnik v Selcah; Štritof Ivan, trgovec in posestnik v Starem trgu pri Ložu; Suhadolnik Franjo, posestnik v Borovnici; Tarman Florijan, poduradnik v pok. in posestnik v Spodnji Šiki; Verbič Josip, zasebnik na Vrhniki; Visjan Franjo, sedlar in posestnik; pl. Zagar Ivan, c. in kr. major v pok., oba v Ljubljani; Zupan Josip, posestnik in lesni trgovec v Dovjem. — Nadomestni porotniki: Beher Franjo, poslovodja in posestnik; Berjak Fr., trgovec; Bernik Matevž, prodajalec lesnin; Bizjak Fr., gostilničarski najemnik; Mole Franjo, posestnik in pek; Ogrin Ivan, zidar; Sever Franjo, mesar in posestnik; Škerlj Josip, črevljar; Zidar Josip, trgovec in posestnik, vsi v Ljubljani.

Ij Padli junaki. Predvčerajšnjim je službujoči stražnik naletel na cesti na

šaljiv prizor. Stirje moški so ležali na tleh, kakor bi bili dovojevali bitko s Turčinom. Ko si je varnostni organ četvorico ogledal natančneje, je spoznal v nji štiri pijančke. Najprvo so se ga bili možakarji do dobra nasrkali, potem pa kar na ulici obležali. Stražnik je četvorico obzirno spravljal pokonci ter jo odvedel v zapor. So se li bolje počutili na cesti ali v špehovki in kaki občutki so jih spreletavali, ko so se drugi dan začuden prebudili, o tem zgodovina molči.

Ij Zglaševanje za vojaško takso gre h koncu. Vojaške pristojbnike, ki še niso vpsolali zglasil županstvom svojega bivališča ali se osebno doslej niso zglašili, opozarjamo, da se zglaševanje dne 1. februarja 1911 zaključuje. Kdor opusti zglašitev, se kaznuje z globo do 50 K ali pa z zaporem, če globe ne more plačati.

Književnost.

* Ravno kar je izšlo na Dunaju novo važno delo za občinske urade pod imenom »Handbuch für Stadt- und Landgemeinde - Ämter« in den im Reichsrat vertretenen Königreichen und Ländern, katero je izdal s sodelovanjem mnogih izvršnih strokovnjakov dr. F. Hofmann. Ker je poteklo že 20 let od zadnjega natasa Hämmerlejevega dela z naslovom »Handbuch für Gemeindeversteher«, bo vsako občinsko predstojništvo izdajo tega dela z veseljem pozdravilo, posebno, ker se je v tem času na polju postavodaje in občinam pristojnih nalog mnogo izpremenilo. Sedaj izišli prvi zvezek stane vezan 20 K ter se dobi v zalogi Katoliške bukvarne v Ljubljani.

* Ravno kar je izšlo kot kompletno delo »Das katholische Kirchenjahr in Bildern«. Sestavil s sodelovanjem katoliških društev na Dunaju in v Monakovem in s privoljenjem pristojnega škofijskega ordinariata, izdal dr. Ulrik Schmid. Delo, katero obsega 60 barvnih ali monotonih tabel, se deli v tri dele in sicer: božični del, obsegajoč 16 listov za ceno 6 K, velikonočni v obsegu 22 listov za ceno 8 K 40 v in binkoštni z 22 listi za ceno 7 K 20 v. Subskripcijska cena za vse tri dele znaša 18 K. — Istotako je izšel tudi okvir za izpremembo slik (Wechselrahmen), ki je prikladen vsem listom ter stane 3 K 60 v. Oboje je dobiti v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

Trpi Vaš otrok na angleški bolezni,

Prisna je to znamka — ribica — kot garancijskim znakom SCOTT-ovega ravnanja.

ali je slaboten in nič ne napreduje? Dajte mu Scott-ovo emulzijo in opazili bode, da postanejo kosti sčasoma ravne in močne, mišice se razvijejo, otrok bode zopet v kratkem času čvrst in zdrav skakal, kakor drugi otroci. Najbolje in najbolj čiste sestavine po posebnem Scott-ovem pripravljanju slastne in zelo lahke prebavne, to pomeni

Scott-ovo emulzijo

in nje v 34 letih dosežen uspeh pri angleški bolezni. Sladek, smetanast okus Scott-ove emulzije je pri vseh otrocih zelo priljubljen in pri tem veliko bolj učinkujoč kot drugo neprijetno ribje olje.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vln.

Dobi se v vseh lekarnah.

3109

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 27. januarja.

Pšenica za april 1911 11.31
Pšenica za oktober 1911 10.82
Rž za april 1911 8.06
Oves za april 1911 8.69
Koruza za maj 1911 5.70

Pridno, pošteno dekle išče službe kot

KUHARICA

najraje pri kakem gospodu duhovniku ali manjši krščanski rodbini. 267
Naslov pove upravništvo tega lista.

Varno naložen denar!

Sprejme se posojilo proti vknjižbi po 5% na prvo mesto, eventualno se sprejme tudi kompanjon za nakup posestva, zelo dobičkanosnega. Prisma pod »Posestvo« na upravo lista. 300

Serravallo
železnato Kina-Vino
Higienična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.
Povzroča slast do jedi, okrepeča živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.
Izborni okus.
Večkrat odlikovano.
Med 7000 zdravniških spričeval.
J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Kurzi efektov in menjic.

dne 26. januarja 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	93-05
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	93-05
Skupna 4-2% papirna renta, februar—avgust	97-15
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	97-15
Avstrijska zlata renta	116-25
Avstrijska krona renta 4%	92-95
Avstrijska investic renta 3 1/2%	82-65
Ogrska zlata renta 4%	111-65
Ogrska krona renta 4%	91-90
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	81-30
Delnice avstrijsko-ogrske banke	18-94
Kreditne delnice	676-25
London vista	240-12 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117-30
20 mark	23-48
20 frankov	19-01
Italijanski bankovci	94-50
Rubli	2-53 1/2

Uradnik

se takoj sprejme. Ponudbe v slovenskem in nemškem jeziku pod poštni predal št. 62. Penzionisti imajo prednost. 285

Velik lokal

popolnoma v novi hiši, zraven cerkve, pripraven za prodajalno ali lekarno, se takoj odda v Zagorju ob Savi. Ponudbe: Reza Razoršek, Zagorje ob Savi št. 116.

Išče se

prodajalka

če mogoče s kavci, ki bi bila zmožna sama voditi filijalko. — Naslov pove uprava »Slovenca«. 309 2

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najboljše sredstvo 2501

4 steklenice (5 kg) franko K 4.—
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Vsa Ljubljana govori o tem, da je

Karol Planinšek-ova

pražena kava

najboljša ! ! ! !

Več lepih, za vile, zasebne kakor tudi delavske hiše primernih

stavbenskih parcel

je pod ugodnimi plačilnimi pogoji na prodaj. Zelo primerne so tudi za napravo kake gostilne ali trgovine. — Več se izve pri imejtelju JOSIPU PERDANU V LJUBLJANI. 278

V svrhu ženitve
se želi seznaniti gospica, stara 27 let. Je privatistinja, izobražena, lepega in mirnega vedenja, vajena popolnoma velike trgovine in gospodinjstva in ima čez deset tisoč kron v gotovini premoženja. Prednost imajo gg. veleposestniki, trgovci ali krčmarji. Udovci brez otrok niso izključeni. Ponudbe naj se blag. do 15. svečana poslati, ako mogoče s sliko, ki se lahko takoj vrne pod poštno ležečo Ljubljana — »Sreča 50«. — Tajnost zadržana. 296 1

Lep lokal

za trgovino se odda s 1. svečanom zraven trgovine Janko Češnika, Lingarjeva ulica.

Natančneje se poizve istotam.

V. letnik
Slov. trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani
je izdalo 3518
Trgovski koledar za leto 1911.
Koledar je trgovcem in sodelavcem nepogrešno potreben.
Cena 1 K, po pošti 1 K 20 v.
Dobiva se pri društvu in vseh knjigarnah.
V. letnik

Kuharica

iz boljše kmečke hiše želi vstopiti v kako župnišče. Razumna je popolnoma v kuhi, šivanju, sploh vsem, kar mora znati vsaka ženska, kod dobra, skrbna in skromna gospodinja. Je zanesljivo poštena, pridna in lepega, mirnega vedenja. Nastopi lahko takoj. Naslov pove uprava Slovenca pod šifro 150. 297

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zobo-čistil. sredstvo
Seydlin
Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

H. SUTTNER urar. prva največja domača exportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici
Tovarniška varšvena znamka
„IKO“
Briljantni ponizbi cen
Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik. Tisk: »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: Ivan Štefe.